

Alegat. 84.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu szkół rolniczych
w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Szczegółowy preliminarz krajowych szkół rolniczych w Dublanach na rok 1880 przedłożony przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza funduszu krajowego Rubr. VII poz. 67 wydatków i Rubr. IX poz. 21 i 22 dochodów, opiera się głównie na etacie osób i płac grona nauczycielskiego uchwalonym przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8 Kwietnia 1876 a uzupełnionym uchwałą wysokiego Sejmu z dnia 10 Września 1878, dalej na budżecie tychże szkół uchwalonym przez wysoki Sejm na rok 1879. Również Wydział krajowy uwzględnił w preliminarzu na rok 1880 wynik zamknięcia rachunków szkół Dublańskich z r. 1878, t. j. pierwszego roku, w którym szkoły te zostawały pod zarządem Wydziału krajowego.

Co do Rubr. V wydatków szkoły wyższej, podwyższając w preliminarzu na rok 1880 wydatki zwyczajne, na potrzeby naukowe i wstawiając nadto w preliminarzu znaczniejszą kwotę jako wydatek nadzwyczajny na wspomniane potrzeby, Wydział krajowy miał na uwadze cel szkoły wytknięty §. 5. statutu organizacyjnego a opiewający: „Celem krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach“ jest wykształcenie naukowe przyszłych właścicieli, dzierżawców i administratorów większych posiadłości ziemskich, na samodzielnych gospodarzy wiejskich.

Wobec powyższego zadania nie ulega wątpliwości, iż szkoła rolnicza w Dublanach, powinna dostarczyć uczniom środków do gruntownego wykształcenia się w naukach dla rolnictwa

podstawowych t. j. w naukach przyrodniczych, których wykład wtedy jedynie może osiągnąć skutek pożądany, jeżeli go wspierają demonstracye i ćwiczenia z użyciem odpowiednich środków naukowych.

Z tych to powodów komisya budżetowa zamierzone przez Wydział krajowy uzupełnienie środków naukowych dla szkoły wyższej, musiała uznać za usprawiedliwione a to tembardziej, że jak to sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 25 Maja t. r. L. W. 15.044 wykazuje z przedłożonego przez kolegium profesorów Dublańskich wykazu środków naukowych, Kuratorya tylko te przedmioty uwzględniła, które się okazały niezbędnie potrzebnymi.

Co się tyczy szczegółów przedłożonego przez Wydział krajowy preliminarza szkół Dublańskich na rok 1880, to komisya budżetowa po ścisłym zbadaniu rzeczy doszła do następujących rezultatów.

A. Wyższa szkoła rolnicza.

W y d a t k i.

Rubr. I.	„Plan profesorów i docentów“ preliminarzuje Wydział krajowy 14.840 zł. t. j. o 800 zł. wyżej niż w budżecie na r. 1879 a mianowicie :	
Poz. 1.	Profesor fachowy zarazem Dyrektor zgodnie z etatem	2.360 zł.
„ 2.	Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł. zgodnie z etatem (t. j. o 600 zł. wyżej niż w budżecie w r. 1879, w którym prelininowano płacę jednego z profesorów tylko na 7 miesięcy).	8.640 „
„ 3.	Dwóch adjunktów po 800 zł. zgodnie z etatem	1.600 „
„ 4.	Docent zoologii na podstawie budżetu na r. 1879	240 „
„ 5.	„ weterynaryi na podstawie budżetu na rok 1879	480 „
„ 6.	Docent leśnictwa na podstawie budżetu na r. 1879	240 „
„ 7.	„ języka polskiego i niemieckiego na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„ 8.	Docent historii i geografii na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„ 9.	Docent ustaw rolnych na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„ 10.	Docent ogrodnictwa 200 zł. t. j. o 200 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879, co Wydział krajowy tem usprawiedliwia, że dla przepisanej statutem organizacyjnym nauki ogrodnictwa w gronie obecnych profesorów i docentów, nie ma kwalifikującego się do tego przedmiotu nauczyciela, że przeto należy ustanowić osobnego docenta ogrodnictwa.	

Z uwagi jednak, że docent ten ustanowionym być może dopiero od początku roku szkolnego preliminuje komisya budżetowa płacę jego tylko na trzy miesiące w kwocie

50 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm uchwalić raczy na wydatki w Rubr. I. kwotę

14.690 „

Rubr. II. „Inne płace“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1879 kwotę 600 zł., a mianowicie:

Poz. 11. Lekarz zakładowy 300 „

„ 12. Kapelan 300 „

Komisya budżetowa wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki:

w Rubr. II. kwotę 600 zł.

Rubryka III. Poz. 13. Zaslugi, pisarz dyrekeji zgodnie z budżetem na rok 1879

480 „

Poz. 14. Stuga szkolny 240 „

„ 15. Stróż domowy 210 „

„ 16. Usługa dla uczniów tj. o 480 zł. więcej 480 „

niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia tem, że dla ścisłości rachunków, wstawiono także wydatek na usługę który pokrywają osobno na ten cel od uczniów pobierane opłaty (jak rubr. III., poz. 7. dochodów).

„ 17. Pasiecznik i dozorca pola zgodnie z budżetem na rok 1879 180 „

Komisya wnosi przeto Wysoki Sejm raczy uchwalić na: wydatki w rubr. III.

15.90 „

Rubr. IV. „Koszta administracyjne“ Preliminuje Wydział krajowy, w wydatkach zwyczajnych 3.205 zł. tj. o 570 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1879 a w wydatkach nadzwyczajnych 50 zł. tj. o 1620 zł. mniej, niż w budżecie roku 1879 w ogóle preliminuje Wydział krajowy 3255 zł. tj. o 1.050 zł. mniej niż w budżecie na rok 1879 a mianowicie:

a) w wydatkach zwyczajnych:

Poz. 18. „Zarząd“ tj. o 100 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 280 „

co komisya uznała za usprawiedliwione ze względu na pomnożenie się liczby uczniów i połączone z tem pomnożeniem się czynności kancelaryjnych oraz ze względu na wynik zamknięcia rachunkowego z roku 1878, w którym wydatek na zarząd wynosił 536 zł. 53 ct.

Poz. 19. Opał zgodnie z budżetem na rok 1879 600 „

„ 20. Oświetlenie „ „ „ „ 145 „

„ 21. Utrzymanie budynków „ „ „ „ 400 „

Poz. 22.	Dzielnica zgodnie zbudz. na rok 1879	50 „
„ 23.	Assekuracji budynków „ „ „	300 „
„ 24.	Płaca kominiarza „ „ „	60 „
„ 25.	Sprzęty i ruchomości	120 „
	tj. o 70 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879, co komisya uznaje za usprawiedliwione ze względu na pomnożenie się liczby uczniów oraz ze względu na wynik zamknięcia rachunków z roku 1878 w którym wydatek na utrzymanie i uzupełnienie sprzętów wynosił 149 zł. 47 ct.	
„ 26.	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1000 „
	tj. o 300 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że pomimo odebrania folwarku w zarząd kraju okazało się koniecznem utrzymywanie dwóch par koni z powodu zwiększenia się liczby docentów ze Lwowa dojeżdżających a dalej ze względu na taniość paszy który wpłynął na obniżenie preliminarza w roku 1879 w roku bieżącym odpada.	
Poz. 27.	koszta lustracyi zakładu zgodnie z budżetem na r. 1879	100 zł.
Poz. 28.	koszta nabożeństwa zgod. z bud. na r. 1879	50 „
Poz. 29.	apteczka i różne inne	100 „
	t. j. o 100 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879	
	Co się usprawiedliwia tem, że fundusz krajowy pokrywa wydatki na lekarstwa dla służby szkolnej, którą w budżecie na r. 1879 osobno nie prelimitowano.	
	Razem na wydatki zwyczajne	3.205 zł.
	b) w wydatkach nadzwyczajnych	
Poz. 22.	utrzymanie dziedzina	50 zł.
	który to wydatek usprawiedliwia konieczność zrobienia i obsadzenia nowej drogi do nowo zbudowanej kaplicy.	
	Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w Rubr. IV. na wydatki zwyczajne	3.205 zł.
	na wydatki nadzwyczajne	50 „
	Razem kwotę	<u>3.255 „</u>
Rubr. V.	„Potrzeby naukowe“ prelimituje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych 3.890 zł. t. j. o 1.300 więcej niż w roku 1879, w wydatkach nadzwyczajnych 2.450 zł. t. j. o 1.050 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879. W ogóle Wydział krajowy prelimituje 6.340 zł. t. j. o 2.080 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 uchwalono a mianowicie:	
	a) w wydatkach zwyczajnych	

Poz. 30. Experymenta przy wykładach 190 zł.
 t. j. o 125 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879. Co się usprawiedliwia tem, że na rok 1879 preliniowano w tej pozycyi tylko dla profesorów rolnictwa, anatomii, fizylogi, tudzież miernictwa i niwelacyi, zaś na r. 1880 preliniuje się nadto po uzyskaniu odpowiedniego miejsca do urządzenia experimentów dla profesorów: chodowli zwierząt, weterynaryi, botaniki, chemii rolniczej, chemii zwierząt i fizyki po 10 zł. do 25 zł.

Poz. 31. „Zbiory i muzea“
 t. j. o 385 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że w ciągu r. 1879 kwoty preliniowane poprzednio na utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego i mechanicznego okazały się zbyt niskie w skutek czego podwyższono takowe na r. 1880 o 75 zł.

Nadto zaś rozpoczęto tworzyć nowe zbiory, które odtąd stale będą wymagały wydatku na utrzymanie i uzupełnienie a w szczególności:

Zbiór rolniczy	50 zł.
„ hodowlany	160 „
„ mineralogiczny	10 „
„ technologiczny	20 „
„ okazów leśnictwa	10 „
„ „ ogrodniczych	10 „
„ „ weterynaryi	10 „
„ narzędzi mierniczych i matematycznych	10 „
„ modeli do budownictwa	10 „
„ dla geografii fizykalnej	10 „
„ okazów melioracyjnych	10 „
Razem	<u>385 zł.</u>

Poz. 32. Laboratoria 950 zł.

t. j. o 350 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że kwotę preliniowaną poprzednio na laboratorium rolniczo-fizyologiczne, która okazała się zbyt niską, w skutek pomnożenia się liczby uczniów w labaratoryum pracujących musiano podwyższyć na r. 1890 o 150 zł. a nadto preliniowano kwotę 200 zł. na laboratorium zoologiczne, które dopiero w ciągu r. 1879 powstało.

Poz. 33. Biblioteka i czytelnia 395 zł.

t. j. o 50 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 preliniowane na oprawę nowo zakupionych książek.

Poz. 34. Utrzymanie pola doświadczalnego zgodnie z budżetem na r. 1879 250 „

Poz. 35. Wycieczki naukowe uczniów z profesorem zgodnie z budżetem na r. 1879 350 zł.

Poz. 36.	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	30 zł.
	t. j. o trzydzieści zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 — dla ścisłości rachunków dodano do kwoty dochodu preliminowanego na rok 1879 (p. R. IV. poz 8 dochodu.)	
Poz. 38.	Ogród	800 „
	t. j. o 90 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia okolicznością, iż musiano podwyższyć o 40 zł. płacę ogrodnika i wstawiono na 1880 r. nowy wydatek na ogród ważny w kwocie 50 zł. (Obydwa te wydatki znajdują pokrycie w nowej pozycji dochodów) (R. V. p. 9) w kwocie 250 zł. tak, że ogólny wydatek preliminowany na r. 1880 jest po potrąceniu dochodu o 160 zł. mniejszy od kwoty wstawionej w budżet na r. 1879.	
	Razem w wydatkach zwyczajnych	<u>3.890 „</u>
	B) W wydatkach nadzwyczajnych	
Poz. 31.	Zbiory i muzea	1.260 „
„ 32.	Laboratorya	690 „
„ 33.	Biblioteka i czytelnia	300 „
	Ze względów na wstępie przytoczonych wydatki te, t. j. w poz. 31, 32, 33 komisya budżetowa uznała za usprawiedliwione.	
Poz. 37.	Ogród	200 „
	Usprawiedliwione koniecznością naprawy szklarni i sprawienia narzędzi ogrodowych.	
	Razem w wydatkach nadzwyczajnych	<u>2.450 „</u>
	Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w R. V. na wydatki zwyczajne kwotę	3.890 „
	na wydatki nadzwyczajne	<u>2.450 „</u>
	Razem	<u>6.340 zł.</u>

Zestawienie wydatków.

Rubr. I.	1.469 zł.
„ II.	600 „
„ III.	1.590 „
„ IV.	3.255 „
„ V.	6.340 „
	<u>Suma wydatków 26.475 „</u>

D o c h o d y.

Rubr. I. (poz. I.)	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500 zł
	t. j. 1.500 zł. mniej niż w roku 1879, a to w skutek iż z całej subwencji 7.000 zł. Ministerstwo rolnictwa przeznaczyło na szkołę niższą 1.500 zł. które też umieszczone zostały w dochodach szkoły niższej (poz. R. I. poz. I. Szkoły niższej.)	

Rubr. II.	poz. 2.	„Subwencya z funduszu kultury krajowej“, preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem z r. 1879	5.000 zł.
Rubr. III.	poz. 3.	Opłaty od uczniów, „wpisowe“ od 60 uczniów t. j. o 50 zł. więcej jak 1879 w skutek zwiększonej liczby uczniów	300 „
	Poz. 4.	Czesne t. j. o 500 zł. więcej niż w budżecie na 1879, co również się usprawiedliwia zwiększoną liczbę uczniów.	2.625 „
	Poz. 5.	Za pomieszkanie zgodnie z budżetem na rok 1879 Wydział krajowy preliminuje 1000 zł.; zdaniem komisji budżetowej jednak kwota ta powinna być wykreśloną z preliminarza, ponieważ od początku r. 1880, żaden uczeń szkoły wyższej nie mieszka i mieszkać nie może w zakładzie dla braku miejsca.	
	Poz. 6.	Na bibliotekę od 60 uczniów po 2 zł. t. j. 120 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 wstawione tu dla ścisłości rachunkowej, albowiem takowe od uczniów są pobierane.	120 zł.
	Poz. 7.	Na usługę dla uczniów t. j. o 480 zł. więcej niż w budżecie z r. 1879 (pozycya korelatywna z wydatkami Rub. III poz. 16.)	480 zł.
Rubr. IV.	Poz. 8.	Dochód z pasieki preliminuje Wydział krajowy t. j. o 30 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia jak wyjaśnienia do Rub. V. poz. 36 wydatków.	230 zł.
Rubr. V.	Poz. 9.	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu t. j. o 250 zł. więcej niż w budżecie za r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że w r. 1880 spodziewać się należy ze sprzedaży płodów dochodu, na który w r. 1879 ze względu na ówczesny stan ogrodu i pola doświadczalnego liczyć nie było można	250 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki sejm raczy dochody szkoły wyższej w r. 1880 uchwalić w kwocie

14 505 zł.

B. Szkoła niższa.

W y d a t k i.

Rubr. I.	Płace nauczycieli preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1879, a mianowicie:		
	Poz. 1.	Nauczyciel fachowy zgodnie z etatem	920 zł.
	„ 2.	„ pomocniczy „ „	600 „

Poz. 3.	Docent weterynaryi zgodnie z etatem	150 zł.
" 4.	Katecheta " "	200 "
" 5.	Nauczyciel, dozorca robót ręcznych preliniuje Wydział krajowy zgodnie z etatem. 240 zł.	

Z uwagi jednak, że wskutek podwojenia się liczby uczniów szkoły niższej w r. szkolnym 1879/80 okazała się potrzeba ustanowienia drugiego dozorca robót ręcznych, który też podług sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 25 Maja 1880 L. 15.044 już od połowy roku bieżącego jest czynny i pobiera taką samą płacę jak dozorca pierwszy, należy preliniuować dla drugiego dozorca płacę na 10½ miesięcy t. j. 210 zł. razem więc

450 "

Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć wydatki na Rubr. I.

2.320 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne preliniuje Wydział krajowy 580 zł. zgodnie z budżetem w r. 1879 a mianowicie:

Poz. 6.	Zarząd	260 "
" 7.	Opał i oświetlenie	120 "
" 8.	Utrzymanie budynku szkolnego, mobiliów, asekuracyi i kominiarza	200 "

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. II.

580 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów preliniuje Wydział krajowy 2.700 zł. t. j. o 2.700 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879. Szkoła niższa jest od początku założenia swego internatem, w którym uczniowie otrzymują pożywienie i odzież. Na pokrycie utrzymania szkoły niższej służyły zawsze przedewszystkiem opłaty składane za niektórych uczniów, oraz datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych na ten cel przeznaczane, dalej zarobek uczniów za płacą na folwarku a wreszcie coroczna subwencya z funduszu krajowego w kwocie 1.000 zł. przeznaczona na stypendya dla uczniów szkoły niższej por. Budżet funduszu krajowego na rok 1879. Rubr. VII. poz. 82 wydatków. O ile zaś fundusze ze źródeł powyższych uzyskane na pokrycie kosztów utrzymania nie wystarczały, pokrywało koszta te dawniej c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie, a w latach 1878 i 1879 fundusz krajowy. W takim stanie rzeczy należy uważać za usprawiedliwione, że Wydział krajowy nową tę rubrykę wprowadził do preliminarza szkoły niższej dla ścisłości rachunkowej. Co się tyczy jednakże kwoty preliniuwanej, to takowa okazuje się za małą, ponieważ szkoła niższa liczy od roku szkolnego 1879 na 1880, nie 15. uczniów jak przypuszczał Wydział krajowy układając preliminarz, ale 28. uczniów.

Komisya budżetowa ubolewając iż Wydział krajowy w dalszej konsekwencyi, i tutaj nie pozostał wiernym zasadzie ścisłości rachunkowej, znajduje, iż preliniuować wypada na:

Poz. 9.	Stołowanie 28 uczniów po 120 zł.	3.360 zł.
" 10.	Odzież i pranie 28 uczniów po 60 zł.	1.680 „
	Komisya wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. III.	<u>5 040 „</u>
Rubr. IV.	„Potrzeby naukowe“ preliminuje Wydział krajowy 430 zł. zgodnie z budżetem na r. 1879, a mianowicie:	
Poz. 11.	Zaprzęgi do demonstracyi	140 „
" 12.	Potrzeby do pisania i nauki uczniów	60 „
" 13.	Przykupno zwierząt do sekcyi	30 „
" 14.	Przykupno machin i narzędzi	<u>200 „</u>
	Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. IV.	430 „
Zestawienie wydatków Rubr. I. 2320 złr.		
"	" " II. 580 „	
"	" " III. 5040 „	
"	" " IV. 430 „	
	Suma wydatku . . .	<u>8370 złr.</u>

D o c h o d y.

Rubr. I.	Poz. I. Subwencya z ces. król. skarbu państwa preliminuje Wydział krajowy t. j. o 1.500 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia jak wyżej Rubr. I. poz. I. dochodów szkoły wyższej.	1.500 zł.
Rubr. II.	Poz. 2. Dodatki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych, preliminuje Wydział krajowy na 500 zł. t. j. o 500 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1879 z powodów wyłuszczonech pod rubr. III. wydatków. Z uwagi jednak, że z pomnożeniem się liczby uczniów również zwiększyła się liczba datków i opłat, preliminować należy	800 „
Rubr. III.	(poz. 3.) „Zarobek uczniów“ preliminuje Wydział krajowy 800 zł. t. j. o 800 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1879 z powodów wyłuszczonech pod rub. III. wydatków. Z uwagi jednak, że z pomnożeniem się liczby uczniów zwiększyć się powinna także wysokość zarobku, należy preliminować	<u>1000 „</u>
	Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy dochody szkoły niższej w roku 1880 uchwalić na:	3360 zł.

Zestawienie wydatków i dochodów szkół obudwóch.

Wydanki szkoły wyższej wynoszą	26.475 zł.
„ „ „ niższej	8.370 zł
Razem	34.845 zł.
Dochody szkoły wyższej	14.505 zł.
„ „ „ niższej	3.300 „
Razem	17.805 zł.
Pozostaje przeto do pokrycia z funduszu krajowego	17.040 zł.

H. Wodzicki,
przewodniczący.

Roman Michałowski,
sprawozdawca.